

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Үенч сумын сумын Засаг даргын тамгын газрын 2025 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХОА-2026/121/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас:
www.audit.mn

Ховд хот
2026 он

Дарга, тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар

Утас: 70433061 Цахим хаяг:
boldbaatarkhu@audit.gov.mn

Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн

Утас: 70432545 Цахим
хаяг: tsetsegsurena@audit.gov.mn

Аудитор: М.Энхжаргал

Утас: 70432545

Цахим хаяг: Enkhjargal@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ	2
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	6
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	6
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	8
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан	9
3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	10
3.1 Зөвлөмж	10
4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ	12
5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл	13

Товчилсон үгийн жагсаалт

АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт
ИТХ	Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

**ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд аймаг
Утас/Факс: (976)-7043-3061
Email: khovd@audit.gov.mn

АОА.О.А.25 № 47

танай _____ -ны № _____ -т

ҮЕНЧ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН ДАРГА Ч.ГАНБАТ
ТАНАА

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9 1-д заасны дагуу Үенч сумын Засаг даргын тамгын газрын 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол 2025 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тайлант жилийн эцсээрх тэдгээрийн санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бүхий л материаллаг байдлын үүднээс үнэн зөв толилуулсан байна

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар илэрсэн доорх зөрчлүүд нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд дангаар буюу нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөтэй боловч өргөн тархаагүй, Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.3, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.3 дахь заалттай нийцээгүй, санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна. Үүнд:

- Аймгийн Засаг даргын тамгын газартай 21,834.0 мянган төгрөгийн өвс тэжээлийн тооцоо нийлж авлага, өглөг бүртгээгүй;
- Ашиглагдахгүй байгаа 1,363.5 мянган төгрөгийн программ хангамжийг эрх бүхий байгууллагад үламжилж, холбогдох жvрмын дагуу данснаас хасvуулаагүй;
- Өмнө оны шийдвэрийн хэрэгжилтийг бүрэн хэрэгжүүлээгүй;

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Малын тоо толгойн албан татварын орлогоор 'Малчдын оролцоотой тохилог сууц' аяныг санхүүжүүлэн хэрэгжүүлсэн байна

8426050328

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Тайлант онд байгууллагын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд аймгийн орон нутгийн хөгжлийн сангаас 25.5 сая, аймгийн Статистикийн хэлтсээс 2.6 сая, байгууллагын туслах үйл ажиллагааны орлого 12.7 сая, Засаг даргын тамгын газраас 2.9 сая нийт 43.7 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, 33.9 сая төгрөгийг зарцуулан, 9.8 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвийн дансанд төвлөрүүлж татаас санхүүжилтийн авлага бүртгэсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд материаллаг буруу эрсдэлийн үнэлгээ өндөр, тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно. Байгууллагын гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө 7 зорилтын хүрээнд 34 арга хэмжээг төлөвлөн сумын Засаг дарга 92.3 хувиар дүгнэсэн байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>62,153,897.16</u>	<u>136,821,617.00</u>
33	АВЛАГА	22,951,482.16	37,992,617.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	7,848,982.16	12,404,495.00
335	Бусад авлага	15,102,500.00	25,588,122.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	11,473,000.00	21,275,800.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	3,629,500.00	3,629,500.00
34714	НДШ илүү төлөлт		682,822.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	39,202,415.00	98,829,000.00
354	Хангамжийн материал	34,235,415.00	63,082,000.00
35410	Бичиг хэргийн материал	859,500.00	830,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	33,375,915.00	62,252,000.00
35600	Мал амьтад	4,967,000.00	35,747,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>2,397,739,044.66</u>	<u>2,286,262,925.22</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,397,739,044.66	2,286,262,925.22
392	Биет хөрөнгө	2,386,221,044.66	2,274,744,925.22
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,018,653,630.25	1,927,056,717.25
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(487,007,042.23)	(510,026,158.15)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	517,090,995.00	440,090,995.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(240,693,094.80)	(269,746,194.72)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	422,384,968.00	469,485,123.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(137,920,405.33)	(184,814,914.65)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	165,242,994.00	163,286,794.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(53,620,401.30)	(68,057,120.34)
39209	Зам, гүүрний байгууламж	2,370,173,910.00	2,584,040,341.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,350,173,910.04)	(2,435,770,726.52)
39213	Түүх соёл, музейн дурсгалт зүйлс	50,000,000.00	80,000,000.00
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	221,467,531.00	191,467,531.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(109,378,129.89)	(114,423,661.65)
39217	Ном	-	2,156,200.00
393	Биет бус хөрөнгө	11,518,000.00	11,518,000.00
39301	Программ хангамж	2,113,500.00	2,113,500.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,113,500.00)	(2,113,500.00)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	11,518,000.00	11,518,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>2,459,892,941.82</u>	<u>2,423,084,542.22</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>8,086,189.60</u>	<u>2,698,216.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	8,086,189.60	2,698,216.00
413	Өглөг	8,086,189.60	2,698,216.00
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	3,282,807.34	
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	4,803,382.26	2,698,216.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>2,451,806,752.22</u>	<u>2,420,386,326.22</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2,451,806,752.22	2,420,386,326.22
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,609,346,627.00	1,609,346,627.00
51101	Өмч: - төрийн	1,609,346,627.00	1,609,346,627.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	681,129,346.48	648,538,920.48
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	681,129,346.48	696,076,389.63
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	(47,537,469.15)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	161,330,778.74	161,330,778.74
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>2,459,892,941.82</u>	<u>2,423,084,542.22</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	1,733,536,455.00	1,373,312,263.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	669,611,918.00	271,245,000.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	669,611,918.00	271,245,000.00
120017	Үнэ төлбөргүй/Үндсэн хөрөнгө/	669,611,918.00	177,078,000.00
120018	Үнэ төлбөргүй/Бараа материал /		94,167,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	1,063,924,537.00	1,102,067,263.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	86,584,987.00	15,604,187.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	35,300,250.00	2,675,603.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	942,039,300.00	1,083,787,473.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	942,039,300.00	1,058,295,800.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих		25,491,673.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,251,520,554.15	1,285,358,059.15
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,251,520,554.15	1,285,358,059.15
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,236,375,554.15	1,263,609,145.76
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	650,837,500.00	769,727,715.96
210101	Үндсэн цалин	394,343,310.90	462,725,454.13
210102	Нэмэгдэл	204,191,200.49	281,458,754.11
210104	Урамшуулал	18,716,522.75	25,543,507.72
210105	Гэрээт ажлын хөлс	33,586,465.86	-
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	81,430,300.00	91,365,297.62
210201	Тэтгэврийн даатгал	55,372,600.00	61,707,385.04
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,514,400.00	6,895,841.93
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,211,500.00	4,016,442.15
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,302,900.00	4,011,653.92
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,028,900.00	14,733,974.58
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	57,208,900.00	50,147,133.74
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,334,800.00	15,240,463.74
210302	Түлш, халаалт	42,874,100.00	34,906,670.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	58,605,640.00	44,705,490.00
210401	Бичиг хэрэг	6,908,500.00	5,076,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	48,194,440.00	36,177,390.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,502,700.00	3,451,300.00
2105	Норматив зардал	553,700.00	80,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	553,700.00	80,000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,360,400.00	1,647,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	317,000.00	-
210604	Урсгал засвар	9,043,400.00	1,647,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	13,434,100.00	15,142,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	13,434,100.00	15,142,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	50,703,132.82	11,703,224.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	48,746,632.82	11,053,750.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	346,000.00	203,850.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	334,000.00	44,124.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	969,000.00	401,500.00
210807	Газрын төлбөр	307,500.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	314,241,881.33	279,090,884.44

210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	143,866,867.00	66,857,355.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,484,000.00	987,737.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	168,891,014.33	211,245,792.44
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	15,145,000.00	21,748,913.39
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	15,145,000.00	4,689,200.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	13,200,000.00	3,589,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,945,000.00	1,100,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	17,059,713.39
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	17,059,713.39
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>482,015,900.85</u>	<u>87,954,203.85</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	135,491,673.00
225010	Үнэ төлбөргүй шилжүүлсэн хөрөнгө		110,000,000.00
225106	Биет болон биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал		25,491,673.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-	(135,491,673.00)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>482,015,900.85</u>	<u>(47,537,469.15)</u>

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
D01	2025 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,609,346,627.00	161,330,778.74	681,129,346.48	2,451,806,752.22
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	16,117,043.15	16,117,043.15
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,609,346,627.00	161,330,778.74	697,246,389.63	2,467,923,795.37
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	-	-	-
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(47,537,469.15)	(47,537,469.15)
D09	2025 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,609,346,627.00	161,330,778.74	649,708,920.48	2,420,386,326.22

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>1,063,924,537.00</u>	<u>1,102,067,263.00</u>
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	121,885,237.00	18,279,790.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	86,584,987.00	15,604,187.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	35,300,250.00	2,675,603.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	942,039,300.00	1,083,787,473.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	942,039,300.00	1,058,295,800.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих		25,491,673.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	<u>1,063,924,537.00</u>	<u>1,076,575,590.00</u>

21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,063,924,537.00	1,076,575,590.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,037,306,537.00	1,045,023,876.61
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	650,837,500.00	764,452,862.61
210101	Үндсэн цалин	394,343,310.90	413,559,519.73
210102	Нэмэгдэл	204,191,200.49	299,282,135.21
210104	Урамшуулал	18,716,522.75	32,296,955.17
210105	Гэрээт ажлын хөлс	33,586,465.86	19,314,252.50
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	81,430,300.00	95,864,800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	55,372,600.00	65,188,000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	6,514,400.00	7,669,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,211,500.00	3,834,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,302,900.00	3,834,600.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	13,028,900.00	15,338,400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	57,208,900.00	54,959,700.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	14,334,800.00	15,986,100.0
210302	Түлш, халаалт	42,874,100.00	38,413,600.0
210303	Цэвэр, бохир ус	-	560,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	58,605,640.00	28,753,750.00
210401	Бичиг хэрэг	6,908,500.00	5,727,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	48,194,440.00	19,395,150.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,502,700.00	3,631,100.00
2105	Нормативт зардал	553,700.00	653,200.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	553,700.00	653,200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,360,400.00	2,326,800.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	317,000.00	412,000.00
210604	Урсгал засвар	9,043,400.00	1,914,800.0
2107	Томилолт, зочны зардал	13,434,100.00	15,142,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	13,434,100.00	15,142,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	31,998,030.00	23,001,214.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	30,041,530.00	21,996,540.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	346,000.00	203,850.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	334,000.00	44,124.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	969,000.00	756,700.00
210807	Газрын төлбөр	307,500.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	133,877,967.00	59,869,150.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	132,393,967.00	57,169,150.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,484,000.00	2,700,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	26,618,000.00	31,551,713.39
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	15,145,000.00	4,689,200.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	13,200,000.00	3,589,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,945,000.00	1,100,000.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	11,473,000.00	26,862,513.39
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,473,000.00	26,862,513.39
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	-	<u>25,491,673.00</u>
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал		25,491,673.00

6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-	<u>(25,491,673.00)</u>
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	-	-
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	-

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

(төгрөгөөр)

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,052,051,700.00	1,041,236,086.61
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,052,051,700.00	1,041,236,086.61
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,042,755,300.00	1,036,546,886.61
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	766,918,400.00	764,452,862.61
210101	Үндсэн цалин	404,126,600.0	413,559,519.73
210102	Нэмэгдэл	305,949,500.0	299,282,135.21
210104	Урамшуулал	26,429,500.00	32,296,955.17
210105	Гэрээт ажлын хөлс	30,412,800.00	19,314,252.50
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	95,864,800.00	95,864,800.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	65,188,000.00	65,188,000.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7,669,200.00	7,669,200.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,834,600.00	3,834,600.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	3,834,600.00	3,834,600.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	15,338,400.00	15,338,400.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	55,199,700.00	54,959,700.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	15,986,100.00	15,986,100.00
210302	Түлш, халаалт	38,413,600.00	38,413,600.00
210303	Цэвэр, бохир ус	800,000.00	560,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	30,624,600.00	28,475,700.00
210401	Бичиг хэрэг	6,168,400.00	5,727,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	20,582,900.00	19,117,100.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,873,300.00	3,631,100.00
2105	Нормативд зардал	683,200.00	653,200.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	683,200.00	653,200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,067,400.00	2,326,800.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	494,600.00	412,000.00
210604	Урсгал засвар	1,572,800.00	1,914,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	15,687,700.00	15,142,400.00
210702	Дотоод албан томилолт	15,687,700.00	15,142,400.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	21,192,700.00	20,702,274.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	18,959,400.00	19,697,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	346,000.00	203,850.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	225,000.00	44,124.00

210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	34,000.00	-
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	798,000.00	756,700.00
210807	Газрын төлбөр	830,300.00	-
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	54,516,800.00	53,969,150.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	51,516,800.00	51,269,150.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,000,000.00	2,700,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	9,296,400.00	4,689,200.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	9,296,400.00	4,689,200.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	7,260,000.00	3,589,200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,036,400.00	1,100,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,052,051,700.00	1,041,236,086.61
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,051,446,700.00	1,041,236,086.61
132001	Орон нутгийн төсвөөс	1,051,446,700.00	1,041,236,086.61
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	605,000.00	-
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	605,000.00	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	28.00	27.00
620001	Удирдах ажилтан	8.00	8.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	11.00	12.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	5.00	3.00
620004	Гэрээт ажилтан	4.00	4.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

(төгрөгөөр)

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	110,412,237.00	43,771,463.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		
210401	Бичиг хэргийн зардал	3,900,000.00	
210402	Тээвэр, шатахуун	21,456,240.00	278,050.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	11,759,730.00	2,298,940.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	67,296,267.00	31,391,673.00
210302	Түлш халаалтын зардал	1,500,000.00	
210604	Урсгал засвар	4,500,000.00	
261090	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		9,802,800.0
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	110,412,237.00	43,771,463.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	110,412,237.00	43,771,463.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	86,584,987.00	35,572,523.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	23,827,250.00	8,198,940.00

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 299,332.2 мянган төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 299,332.2 мянган төгрөгийн бүртгэл тайлагналын алдаа¹-г залруулж, баталгаажуулав. Үүнд:

- Үндсэн хөрөнгийн ангиллыг хөрөнгийн шилжүүлгээр данснууд зөрүүтэй тайлагнасан 222,253.1 мянган төгрөг,
- Сумын ОНХС санхүүжилтээр малын үйлдвэр угсааг сайжруулахаар авсан 50 ш хуцыг баланс-д 7,500.0 мянган төгрөгөөр дутуу бүртгэсэн,
- 2024 онд авлага өглөг зөрүүтэй бүртгэсэн болон түүх соёлын зүйлд элэгдэл бодсон 14,947.0 мянган төгрөг,
- Худалдан авсан 25,491.6 мянган төгрөгийн хөрөнгийг биет болон биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардалд бүртгээгүй,
- Машин тоног төхөөрөмжийн 2,278.0 мянган төгрөгийн хөрөнгийг бүртгээгүй,
- Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд орон нутагт төвлөрүүлсэн 26,862.5 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг цэвэр дүнгээр тайлагнаагүй,

Дээрх алдааг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.10-д “аудитын байгууллагаас зөвлөмж болгосон бүртгэлийн алдааны залруулгыг мэргэжлийн түвшинд хянан, удирдлагад танилцуулах, зөвшөөрсөн тохиолдолд тухайн санхүүгийн жил, улирлын тайланд залруулга хийх, зөвшөөрөөгүй тохиолдолд аудиторт үндэслэл бүхий тайлбар хүргүүлэх” заалтай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа тул тайланд залруулсан.

Залруулагдаагүй нийт 23,197.5 мянган төгрөгийн зөрчил нь тогтоосон ерөнхий материаллаг байдлын түвшнээс бага байгаа тул “Хязгаарлалттай” дүгнэлт өгсөн.

Аудитаар нийт 23,197.5 мянган төгрөгийн 3 зөрчил² илэрснээс алдаа зөрчлийг арилгах давтан гаргахгүй байх 3 зөвлөмж өгсөн.

3.1 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

3.1.1 Хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Байгууллагын үндсэн хөрөнгийн дансанд бүртгэлтэй 2008-2014 онуудад ашиглалтад орсон ашиглахгүй байгаа 1,363.5 мянган төгрөгийн программ хангамжийг холбогдох байгууллагад уламжилж шийдвэрлүүлээгүй байгаа нь “Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.1-д “төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах; ” 16.5.4-д “төсвийн байгууллагын үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх; ” 16.5.6-д “дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх;”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18 дугаар зүйлийн 18.1-д “Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ” Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.8-д “ төрийн өмчит хуулийн этгээдийн үл хөдлөх болон үндсэн хөрөнгөд хамаарах хөдлөх хөрөнгийг данснаас хасах санал, захиалгыг хянаж батлах, шинээр авах шийдвэр гаргах”, 31.3.2-д “илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нь нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж, засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн үнийг төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагатай зөвшилцөн тогтоох;” гэсэн заалтуудтай нийцээгүй байгаа нь санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Өгсөн зөвлөмж: Ашиглагдахгүй байгаа программ хангамжийг эрх бүхий байгууллагад уламжилж, холбогдох журмын дагуу данснаас хасуулах шийдвэрийг гаргуулж, үндсэн хөрөнгийн бүртгэлийг үнэн зөв тайлагнах.

3.1.2 Дотоод хяналт, хариуцлагатай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Ховд аймгийн Засаг даргын Тамгын газартай өвс, тэжээлийн нийлүүлэлттэй холбоотой авлага, өглөгийн тооцоо нийлээгүй, зөрүүтэй байгаа нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.1 -д "Гүйлгээ, үйл ажиллагааг үнэн зөв бүртгэх", 13.6-д "Анхан шатны баримтын үнэн зөвийг түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн, шалгаж хүлээн авсан ажилтан хариуцна", 18 дугаар зүйлийн 18.1-т "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ", Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.1-д "Төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах; , 16 дугаар зүйлийн 16.5.4-д "үйл ажиллагааны үр дүнг дээшлүүлэх үүрэгтэй" гэсэн заалтуудтай нийцээгүй байгаа нь санхүүгийн тайлагналын иж бүрэн, үнэн зөв нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Холбогдох байгууллагатай өглөг, авлагын тооцоог тулган баталгаажуулж, үнэн зөв бүртгэн, тайланд тусгах.

3.1.3 Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө, зарцуулах шийдвэрийг мэдээлээгүй байгаа нь Шилэн дансны тухай хуулийн 6.4.8.бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр;" 7 дугаар зүйлийн 7.1.1. "Засгийн газрын бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага, худалдан авах үйл ажиллагаатай холбоотой аливаа шийдвэр гаргасан, гарын үсэг зурсан эрх бүхий албан тушаалтан"; гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны хуулийг мөрдөн, өмч хөрөнгийн зарцуулалтын шийдвэрийг ил тод мэдээлж ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.5-д "Шалгагдагч этгээд болон холбогдох бусад албан тушаалтан нь энэ хуулийн 20.2-т заасан зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор төрийн аудитын байгууллагад ирүүлнэ" гэж заасны дагуу зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг 2026 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор fas.audit.mn системд тайлагнан ажиллана уу.

Шийдвэрийн хэрэгжилтийг бүрэн хангуулж биелэлтийг Fas.audit.mn цахим системд нотлох баримтын хамт тайлагнан, Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын байгууллагад 2026 оны 03 дугаар сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

4.1. Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс:				Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Залруулсан		Залруулаагүй		Тоо	Дүн
							тоо	Дүн	тоо	Дүн		
2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Худалдан авсан хөрөнгийг биет болон биет бус хөрөнгийн бүртгэлд тусгаагүй зөрчлийг илрүүлж, холбогдох бүртгэлийг залруулсан	1	25,491.6			1	25,491.6	1	25,491.6				
Сумын ОНХС санхүүжилтээр малын үйлдвэр угсааг сайжруулахаар авсан 50 ш хуцыг баланс-д дутуу бүртгэснийг мал амьтад дансанд холбогдох бүртгэлийг залруулсан	1	7,500.0			1	7,500.0	1	7,500.0				
Үндсэн хөрөнгийн ангиллыг хөрөнгийн шилжүүлгээр данснууд хооронд тохируулга хийж залруулсан	1	222,253.1			1	222,253.1	1	222,253.1				
Үндсэн хөрөнгийн орлого дутуу бүртгэснийг залруулсан	1	2,278.0			1	2,278.0	1	2,278.0				
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд орон нутагт төвлөрүүлсэн санхүүжилтийг цэвэр дүнгээр тайлагнаагүй	1	26,862.5			1	26,862.5	1	26,862.5				
2024 онд авлага өглөг зөрүүтэй бүртгэсэн болон түүх соёлын зүйлд элэгдэл бодсон алдааг өмнөх үеийн үр дүн дансанд залруулсан	1	14,947.0			1	14,947.00	1	14,947.0				
	6	299,332.2	0	0.0	6	299,332.2	6	299,332.2				

4.2 Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс:							
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Ашиглагдахгүй байгаа программ хангамжийг эрх бүхий байгууллагад уламжилж, холбогдох журмын дагуу данснаас хасуулах	1	1,363.50					1	1,363.50		
Ховд аймгийн Засаг даргын тамгын газартай өвс тэжээлийн тооцоо нийлж авлага өглөг тохироогүй	1	21,834.00					1	21,834.00		

	2	23,197.50	0	0	0	0	2	23,197.50	0	0
--	---	-----------	---	---	---	---	---	-----------	---	---

4.3. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс:					
	Тоо	Дүн	Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
			Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Шилэн дансны тухай хуулийн дагуу төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрийг мэдээлээгүй	1						1	-
	1	-					1	

5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1				1		
	НИЙТ	1	1				1		